

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birasgáhttenossodat

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref

Deres dato
26.06.2008

Vår ref
Sak 2008/2599
Ark 433.0

Vår dato
08.09.2008

Saksbehandler/direkte telefon; Paul A. Nilsen - 78 95 03 65

Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Finnmark om endringer i viltloven og rovviltforskriften – nødverge, bruk av åte.

Vi viser til Miljøverndepartementets høring om endringer i Lov av 29. mai 1981 nr 38 om viltet og forskrift av 18. mars 2005 nr 242 om forvaltning av rovvilt, sendt til høringsinstansene 26.06.2008.

Nødvergeretten

Departementet fremmer forslag om å endre § 11 i viltloven og føye til en ekstra § 13a i rovviltforskriften, med tanke på liberalisering av nødvergeretten.

Fylkesmannen i Finnmark ønsker ikke nytt tredje ledd i viltlovens § 11. Vi kan ikke se at endringsforslagene som er ute til høring representerer en klargjøring og presisering av nødvergeretten. I stedet foreslås det en "forvaltisering" av nødvergeretten. Vi synes det er problematisk å knytte nødvergeretten opp mot rovviltartenes bestandstall. Prinsippet om nødverge utvides da til å bli et forvaltningsverktøy. Begrepet nødverge får dermed et helt annet innhold enn slik vi oppfatter det, og dette mener vi kan få uheldige konsekvenser. Nødvergeretten bør ikke bli et forvaltningsverktøy. Bestandene skal, etter Stortingets målsetting, først og fremst reguleres gjennom lisensfelling og kvotejakt. I tillegg kommer forvaltningens mulighet for å tillate skadefelling.

For gaupe og jerv kan forslaget føre til at det oftere blir benyttet nødverge i stedet for å søke skadefellingstillatelse, spesielt utenfor den fastsatte lisensfellings- og kvotejaksperioden. Enhver jerv og gaupe som oppholder seg i samme området som beitedyr, vil kunne betraktes som en "aktuell og betydelig fare" for beitedyrene, og vil dermed kunne felles med loven i hånd. Det stilles i lovforslaget krav om sannsynlighetsovervekt, og at det ikke er mulig å avverge faren på annen rimelig måte. Dette vil imidlertid være svært vanskelig å overprøve om disse kravene er oppfylt i etterkant av en nødvergesituasjon, siden slike situasjoner ofte oppstår i øde områder uten andre vitner tilstede. Dessuten vil man kunne hevde at jerv og gaupe som oppholder seg nær beitedyr i seg selv utgjør en sannsynlighets-overvekt for et angrep i de fleste tilfellene. Det blir også meget vanskelig å avgjøre hvorvidt kravet om forsøk på å avverge faren på annen rimelig måte er oppfylt. I de fleste tilfeller har ikke dyreeier noen praktisk mulighet for å føre dyr i sikkerhet, når de beiter spredt i et utmarksbeite. Dette gjelder de fleste dyreslag som beiter i utmark, og ikke minst for rein.

Spesielt på vinterstid blir beiteområdene for rein benyttet i helt spesielle systemer gjennom vinteren, og det vil i mange tilfeller ikke være en mulighet å "flytte dyrene i sikkerhet" noen steder. Skremming av jerv og gaupe har også vist seg å ha meget begrenset effekt på utmarksbeiter. I tilfeller med gaupe eller jerv nært beitedyrene i et beiteområde, og hvor det ikke er mulig å flytte dyrene, ender man derfor fort opp med felling av rovdiret som eneste alternativ. Dette er en betydelig uthuling av nødvergeretten, og Fylkesmannen i Finnmark er bekymret for at nødvergeretten da kan bli misbrukt.

Hvis den foreslåtte endringen likevel vedtas, ønsker fylkesmannen at de regionale bestandsmål brukes ved åpning av nødvergeretten. Vi ser imidlertid store utfordringer i forhold til at publikum til enhver tid skal holdes seg informert om hvorvidt bestandsmålene for jerv og gaupe (og eventuelt bjørn) er oppfylt eller ikke, når dette er direkte koblet til om de faktisk har rett til å felle rovdiret i nødverge eller ikke.

Fylkesmannen støtter for øvrig departementets vurdering om at nødvergeretten i forhold til ulv ikke skal endres.

Fylkesmannen i Finnmark støtter også endringene i § 11 i villloven og ny § 13a i rovviltforskriften, om adgangen til å felle rovdiret innenfor innhegnet område uavhengig av om vilkår i § 11 annet ledd er oppfylt. Vi vurderer kravet om at innhegningen må tilfredsstillende kravene til rovdiresikre gjerder fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning er positivt. Dette vil motivere utøverne til å anskaffe seg rovdiresikre gjerder. Inngjerding er imidlertid kostbart, og dersom ikke dette følges opp med tilstrekkelige FKT-midler, kan resultatet bli at ytterligere flere dyreeiere legger ned drifta. Fylkesmannen mener videre at det bør presiseres at også tamrein i rovviltsikker innhegning kommer inn under den nye § 13a i rovviltforskriften. Vi vil dessuten påpeke at en stor andel av de dokumenterte skadene på tamrein i Finnmark skyldes kongeørn. Departementet bør derfor vurdere å ta inn kongeørn i den nye § 13a i rovviltforskriften. Heller ikke under denne paragrafen bør bestandsmålet brukes for å regulere nødvergeretten. Nødvergeretten innenfor rovviltsikker innhegning bør gjelde uavhengig av om bestandsmålet for rovviltartene er nådd eller ikke.

Bruk av åte

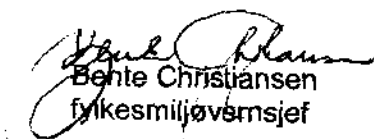
Departementet fremmer forslag om endring av villlovens § 26, om at det kan gis nærmere regler som regulerer bruk av åte for ulike formål. Fylkesmannen i Finnmark har ingen innvendinger i forhold til det, men forutsetter at eventuelle forslag til reguleringer blir sendt ut på en ny høring. I forhold til jakt og felling av rovvilt ser nemlig fylkesmannen både positive og negative sider ved bruk av åte, avhengig av art og område.

Øvrige endringer

Vi mener at også fylkesmannen bør inkluderes i det nye sjette leddet i villloven § 11, i tillegg til kommunen og politiet.

Fylkesmannen er enig i departementets vurderinger omkring at nødvergeretten ikke skal utvides til å gjelde for hund som angripes utenfor hegn.

Med hilsen

Beate Christiansen
fylkesmiljøvernsjef

Paul A. Nilsen
seksjonsleder

Kopi: Regional rovviltneemnd i region 8 v/ Fylkesmannen i Troms